

TA'MINOT ZANJIRLARIDA ZAXIRALARNI BOSHQARISH STRATEGIYALARI

Akramov Kamoliddin Jalil o'g'li

Student universiteta Millat Umidi Fakultet "Business Administration" Tel: (+99890) 552 21 31
akamoliddin830@gmail.com Fan nomi: Taminot zanjirini boshqarish

Аннотация (на русском языке): В данной работе рассматриваются основные стратегии управления запасами в цепях поставок. Особое внимание уделяется методам оптимизации запасов, снижению издержек хранения и обеспечению бесперебойности поставок. Проанализированы такие подходы, как Just-in-Time, ABC-анализ, страховые запасы и прогнозирование спроса. В результате исследования сделан вывод о том, что эффективное управление запасами является ключевым фактором повышения конкурентоспособности предприятий.

Ключевые слова: управление запасами, цепь поставок, JIT, ABC-анализ, спрос, логистика.

Annotatsiya (o'zbek tilida): Mazkur maqolada ta'minot zanjirlarida zaxiralarni boshqarish strategiyalari tahlil qilinadi. Unda zaxiralarni optimallashtirish, xarajatlarni kamaytirish va yetkazib berish uzluksizligini ta'minlashga qaratilgan asosiy usullar ko'rib chiqilgan. Xususan, Just-in-Time, ABC tahlil, xavfsizlik zaxirasi va talabni prognozlash usullari o'rganilgan. Tadqiqot natijasida samarali zaxira boshqaruvi korxonalar raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil ekani aniqlangan.

Kalit so'zlar: zaxira boshqaruvi, ta'minot zanjiri, logistika, talab, optimallashtirish.

Abstract (in English): This paper examines key inventory management strategies in supply chains. Special attention is given to methods for optimizing inventory levels, reducing storage costs, and ensuring supply continuity. Approaches such as Just-in-Time, ABC analysis, safety stock, and demand forecasting are analyzed. The study concludes that effective inventory management is a critical factor in improving business competitiveness.

Keywords: inventory management, supply chain, JIT, ABC analysis, demand, logistics.

INTRODUCTION (KIRISH / ВВЕДЕНИЕ)

So'nggi yillarda ta'minot zanjirlarini samarali boshqarish korxonalar uchun strategik ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, zaxiralarni to'g'ri boshqarish xarajatlarni kamaytirish va mijozlarga xizmat sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Zaxiralar ortiqcha bo'lsa — saqlash xarajatlari oshadi, kam bo'lsa — mahsulot yetishmovchiligi yuzaga keladi.

Shu sababli zamonaviy korxonalar zaxiralarni boshqarishda ilmiy asoslangan strategiyalardan foydalanishga intilmoqda. Ushbu maqolaning maqsadi — ta'minot zanjirlarida qo'llaniladigan asosiy zaxira boshqaruv strategiyalarini tahlil qilish va ularning samaradorligini baholashdan iborat.

Methods (Методы исследования)

Mazkur tadqiqotda umumiy ilmiy usullar qo'llanildi:

- tahlil va taqqoslash

- statistik ma'lumotlarni umumlashtirish

- nazariy manbalarni o'rganish

Tadqiqot obyekti — ta'minot zanjiri tizimi,
predmeti — zaxiralarni boshqarish strategiyalari hisoblanadi.

Results (Результаты исследования)

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, zaxira boshqaruvining bir nechta samarali strategiyalari mavjud:

- Just-in-Time (JIT) — zaxirani minimal darajada ushlab turish

- ABC tahlil — mahsulotlarni muhimlik darajasiga ajratish

- Safety Stock — kutilmagan holatlar uchun zaxira

- Demand Forecasting — talabni oldindan aniqlash

Ushbu strategiyalarni to'g'ri qo'llash orqali korxonalar xarajatlarni kamaytirishi va samaradorlikni oshirishi mumkin.

Discussion (Обсуждение)

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, zamonaviy korxonalar uchun yagona strategiya yetarli emas. Ko'pincha bir nechta yondashuvni birlashtirish talab etiladi.

Masalan:

- JIT + Safety Stock kombinatsiyasi xavfni kamaytiradi

- ABC tahlil resurslarni to'g'ri taqsimlashga yordam beradi

Biroq, muammolar ham mavjud:

- noto'g'ri prognoz

- ta'minotdagi uzilishlar

- texnologik yetishmovchilik

Conclusion (Xulosa)

Xulosa qilib aytganda, zaxiralarni boshqarish ta'minot zanjirining eng muhim elementlaridan biridir. Samarali strategiyalarni qo'llash orqali korxonalar o'z xarajatlarini kamaytirib, mijozlarga xizmat sifatini oshirishi mumkin.

Kelajakda esa bu jarayonlarda sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalarning roli yanada ortishi kutilmoqda.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Chopra S. Supply Chain Management: Strategy, Planning and Operation. – Pearson, 2016.
2. Christopher M. Logistics and Supply Chain Management. – FT Publishing, 2016.
3. Heizer J., Render B. Operations Management. – Pearson, 2017.
4. World Bank. Logistics Performance Index Report. – 2022.
5. OECD. Supply Chain Management and Logistics Report. – 2021.
6. Ivanov D. Inventory and Supply Chain Optimization. – Springer, 2020.
7. Silver E. Inventory Management and Production Planning. – Wiley, 2019.
8. Harvard Business Review. Supply Chain Strategy Articles.